

CHƯƠNG TRÌNH GIÁO DỤC ĐẠI HỌC

Trình độ đào tạo: Đại học

Ngành: Quản lý Tài nguyên và Môi trường

ĐỀ CƯƠNG CHI TIẾT HỌC PHẦN

KHOA HỌC TRÁI ĐẤT VÀ SỰ SỐNG

1. Tên học phần: KHOA HỌC TRÁI ĐẤT VÀ SỰ SỐNG

2. Mã học phần: ENV2005

3. Số tín chỉ: 03

Học phần: *Bắt buộc*

Lý thuyết: 30 tiết

Thực hành (thực hành, thảo luận, bài tập, kiểm tra): 30 tiết

Tự học: 120 giờ

4. Phân bố thời gian

Thời điểm thực hiện: Học kỳ 2 (trong chương trình đào tạo)

Số tiết/ tuần: 4 tiết

Tổng số tuần: 15 tuần

5. Bộ môn/ Khoa phụ trách: Khoa Môi trường.....

6. Điều kiện ràng buộc: Tiên quyết: không

7. Mô tả học phần

Học phần sẽ cung cấp những kiến thức tổng quát nhất về Trái Đất, bao gồm những đặc điểm chung, các quy luật vận động và phân hóa tự nhiên trên Trái đất, lịch sử hình thành và phát triển sự sống, đặc biệt là con người, tác động của con người đến Trái đất, góp phần nâng cao nhận thức về bảo vệ môi trường. Người học sẽ được lĩnh hội những kiến thức cơ bản về vị trí của Trái đất trong không gian, cấu trúc và đặc điểm của các quyển trên trái đất: thạch quyển, thủy quyển, khí quyển, thổ quyển và sinh quyển, cũng như các quy luật vận động của các quyển trên và hệ quả của chúng là sự phân đới tự nhiên trên Trái đất. Người học cũng được trang bị kiến thức về lịch sử hình thành và phát triển sự sống cũng như tác động của con người lên Trái đất và môi trường sống, những vấn đề mới nhất về biến đổi khí hậu, các tai biến thiên nhiên và các giải pháp ứng phó, thích ứng.

8. Mục tiêu học phần

Học phần này nhằm trang bị cho sinh viên:

8.1. Về kiến thức:

- Hiểu được các nội dung cơ bản nhất về Trái Đất trong không gian, các chuyển động của Trái Đất và hệ quả của nó;

- Hiểu được đặc điểm chính của các quyển (thạch quyển, khí quyển, thủy quyển, thổ quyển, sinh quyển);

- Hiểu được các tài nguyên chính của Trái Đất;

- Hiểu được các đới tự nhiên và những quy luật địa lý chung của Trái Đất;

- Hiểu được lịch sử hình thành sự sống, sự xuất hiện con người và vai trò của Trái Đất đối với sự sống của con người;

- Hiểu và phân tích được tác động của con người lên Trái Đất, ảnh hưởng của các hoạt động này tới môi trường;

- Hiểu được thực trạng môi trường và tai biến thiên nhiên, nhận thức được trách nhiệm của con người trước thiên nhiên và các giải pháp bảo vệ, nâng cao chất lượng môi trường sống.

8.2. Về kỹ năng:

- Có khả năng vận dụng các kiến thức cơ bản về Khoa học Trái Đất và Sự sống để hiểu hơn mục tiêu của các nghiên cứu chuyên sâu thuộc lĩnh vực Khoa học Tự nhiên;

- Bước đầu vận dụng kiến thức về Khoa học Trái Đất và Sự sống cho việc nhìn nhận, đánh giá các tác động của con người tới tự nhiên ở các môi trường khác nhau.

- Bước đầu ứng dụng kiến thức về Khoa học Trái Đất và Sự sống để nhận dạng môi trường, các tai biến thiên nhiên thường phát triển ở Việt Nam (qua phương tiện thông tin đại chúng, thực tập, thực tế), giải thích nguyên nhân và đưa ra các định hướng khắc phục, ứng phó.

8.3. Về năng lực tự chủ và trách nhiệm

- Có ý thức phát huy các nghiên cứu cơ bản và tuyên truyền, phổ biến cho xã hội hiểu được vai trò của nghiên cứu Trái Đất và sự sống tới bảo vệ Hành tinh Xanh nói chung và bảo vệ chính cuộc sống của mỗi con người. Có ý thức học tập và nghiên cứu học phần nghiêm túc; Nhận thức về vai trò quan trọng của con người trong bảo vệ môi trường nói chung và nhận thức rõ trách nhiệm trong việc xử lý, giảm thiểu các chất gây ô nhiễm môi trường trường nước.

10. Tài liệu tham khảo

- *Giáo trình chính thức*

[1]. Lưu Đức Hải & Trần Nghi., *Giáo trình Khoa học Trái đất*, NXB Giáo dục Hà Nội, 2009.

- *Tài liệu tham khảo*

[1]. Nguyễn Vi Dân & Nguyễn Cao Hoàn, Trương Quang Hải, *Cơ sở Địa lý tự nhiên*, NXB Đại học Quốc Gia Hà Nội, 2005.

[2]. Nguyễn Như Hiền, *Sinh học đại cương*, NXB Đại học Quốc Gia Hà Nội, 2005.

[3]. Tạ Hòa Phương, *Những điều kỳ diệu về Trái đất và sự sống*. NXB Giáo dục, 2006.

11. Trang, thiết bị dạy - học: Liệt kê trang bị, thiết bị dạy học để đảm bảo chất lượng dạy học HP và các yêu cầu về số lượng, chất lượng trang thiết bị kèm theo.

12. Tiêu chuẩn đánh giá sinh viên

Theo Điều 10, Điều 19, Điều 21, Điều 22 của Quy chế đào tạo đại học và cao đẳng chính quy theo hệ thống tín chỉ ban hành kèm theo Quyết định số 43/2007/QĐ-BGDĐT, ngày 15 tháng 8 năm 2007 của Bộ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo, sinh viên tham dự học mỗi học phần được đánh giá loại đạt nếu:

- Có đăng ký học học phần đúng thời hạn và đảm bảo điều kiện tiên quyết vào đầu mỗi học kỳ với phòng Đào tạo nhà trường.

- Tích cực tham dự lớp học, hoàn thành đầy đủ các điểm đánh giá bộ phận (Ai) và điểm kết thúc học phần (ĐKTHP). Sinh viên vắng mặt không có lý do chính đáng trong buổi kiểm tra đánh giá điểm bộ phận hoặc thi kết thúc học phần sẽ nhận điểm 0.

- Có điểm học phần (ĐHP) đạt một trong các mức điểm A, B, C, D.

13. Thang điểm

Thang điểm tính theo Quy chế đào tạo đại học và cao đẳng chính quy theo hệ thống tín chỉ ban hành kèm theo Quyết định số 43/2007/QĐ- BGDĐT, ngày 15 tháng 8 năm 2007 của Bộ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo và Thông tư số 57/2012/TT-BGDĐT, ngày 27/12/2012 của Bộ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo sửa đổi, bổ sung một số điều của Quy chế đào tạo đại học và cao đẳng chính quy theo hệ thống tín chỉ ban hành kèm theo Quyết định số 43/2007/QĐ- BGDĐT, ngày 15 tháng 8 năm 2007 của Bộ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo, cụ thể như sau:

Xếp loại		Thang điểm 10	Thang điểm chữ	Thang điểm 4
Đạt (Tích lũy)	Giỏi	9,0 – 10,0	A+	4,0
		8,5 – 8,9	A	3,8
	Khá	8,0 – 8,4	B+	3,5
		7,0 – 7,9	B	3,0
	Trung bình	6,5 – 6,9	C+	2,5
		5,5 – 6,4	C	2,0
	Trung bình yếu	5,0 – 5,4	D+	1,5
		4,0 – 4,9	D	1,0
Không đạt	Kém	< 4,0	F	0

14. Nội dung học phần

Chương 1. Tổng quan về Trái Đất

Tổng số: 12 tiết, trong đó Lý thuyết: 6 tiết, Thực hành: 6 tiết; Tự học: 36 giờ

1.1. Trái Đất trong không gian

1.1.1. Các thiên thể

1.1.2. Vụ trụ

1.1.3. Mặt trời

Thảo luận: Trình bày các hiểu biết của em về các hành tinh trong thái dương hệ

1.2. Hình dạng, kích thước của Trái Đất và ý nghĩa của chúng

Thảo luận: Giải thích hình dạng kích thước của Trái Đất

1.3. Chuyển động tự quay của Trái Đất, chuyển động của Trái Đất xung quanh Mặt trời và những hệ quả địa lý của chúng

Thảo luận: Nhấn xĐt g× vÒ m« h×nh @Pa t©m, nhËt t©m

Chương 2. Thạch quyển và địa hình bề mặt Trái Đất

Tổng số: 12 tiết, trong đó Lý thuyết: 6 tiết, Thực hành: 6 tiết; Tự học: 18 giờ

2.1. Khái niệm chung về thạch quyển

2.2. Cấu trúc bên trong của Trái Đất

2.3. Tính chất vật lý, hóa học của Trái Đất

2.4. Tinh thể và khoáng vật

Thảo luận: Tìm hiểu các nhóm đá : magma, trầm tích và biến chất

2.5. Hoạt động địa chất nội sinh (*thuyết kiến tạo mảng; hoạt động đứt gãy; động đất; núi lửa*)

2.6. Quá trình phong hóa (*phong hóa vật lý; phong hóa hóa học; vỏ phong hóa*)

Thảo luận: Tìm hiểu về tài nguyên khoáng sản ở Quảng Ninh

2.7. Địa hình bề mặt Trái đất

Thảo luận: Tìm hiểu về địa chất cảnh quan của Vịnh Hạ Long

Chương 3. Khí quyển

Tổng số: 12 tiết, trong đó Lý thuyết: 6 tiết, Thực hành: 6 tiết; Tự học: 18 giờ

3.1. Cấu tạo của khí quyển

3.2. Cấu trúc thẳng đứng của khí quyển

3.3. Các đặc trưng cơ bản của trạng thái khí quyển

3.4. Khái niệm thời tiết và khí hậu

3.5. Bức xạ mặt trời và các mùa

3.6. Hoàn lưu chung khí quyển

Thảo luận

Chương 4. Thủy quyển

Tổng số: 12 tiết, trong đó Lý thuyết: 6 tiết, Thực hành: 6 tiết; Tự học: 18 giờ

4.1. Sự phân bố và tuần hoàn của nước trên Trái Đất

4.2. Các tính chất vật lý cơ bản của nước

4.3. Nước dưới đất và nguồn gốc nước dưới đất

Thảo luận: Mạng lưới sông ngòi, biển cả, đại dương

Kiểm tra

Chương 5. Thổ quyển

Tổng số: 4 tiết, trong đó Lý thuyết: 2 tiết, Thực hành: 2 tiết; Tự học: 6 giờ

- 5.1. Đất và các yếu tố, các quá trình hình thành đất;
- 5.2. Thành phần vật lý, hóa học của đất;
- 5.3. Các kiểu đất chính trên thế giới và Việt Nam.

Thảo luận

Chương 6. Sinh quyển

Tổng số: 4 tiết, trong đó Lý thuyết: 2 tiết, Thực hành: 2 tiết; Tự học: 6 giờ

- 6.1. Thành phần, cấu trúc, vai trò và chức năng của sinh quyển
- 6.2. Các yếu tố ảnh hưởng đến sự phân bố sinh vật trên Trái Đất

Thảo luận

- 6.3. Các đới sinh vật
- 6.4. Các khu sinh học trên Trái Đất

Chương 7. Các đới tự nhiên và các quy luật địa lý chung của Trái Đất

Tổng số: 4 tiết, trong đó Lý thuyết: 4 tiết, Thực hành: 4 tiết; Tự học: 12 giờ

- 7.1. Tính hoàn chỉnh và thống nhất của lớp vỏ địa lý
- 7.2. Tuần hoàn vật chất và năng lượng
- 7.3. Quy luật địa đới
- 7.4. Quy luật phi địa đới
- 7.5. Tính nhịp điệu

Thảo luận: Các đới tự nhiên trên Trái Đất

Chương 8. Trái Đất và Con người

Tổng số: 4 tiết, trong đó Lý thuyết: 2 tiết, Thực hành: 2 tiết; Tự học: 6 giờ

- 8.1. Lịch sử hình thành, xuất hiện sự sống
- 8.2. Lịch sử xuất hiện và phát triển của Loài người
- 8.3. Vai trò của Trái Đất đối với cuộc sống con người

Thảo luận:

Chương 9. Môi trường và bảo vệ môi trường

Tổng số: 6 tiết, trong đó Lý thuyết: 4 tiết, Thực hành: 2 tiết; Tự học: 10 giờ

- 9.1. Tác động của con người tới Trái Đất
- 9.2. Khái niệm chung về môi trường
- 9.3. Biến đổi khí hậu và tác động của con người Biến đổi khí hậu
- 9.4. Tai biến thiên nhiên và suy thoái môi trường
- 9.5. Bảo vệ Trái Đất và Phát triển bền vững

Kiểm tra

Ôn tập

15. Phương pháp đánh giá học phần

Quy định số lần kiểm tra bài tập hoặc tiểu luận, thi, số bài thực hành, trọng số của mỗi lần đánh giá:

TP	Chuyên cần								Định kỳ				Thi	
	Trọng số 10%								30%				60%	
TC	(1)		(2)		(3)		(4)		(5)		(6)		(7)	(8)
	SL	HS	SL	HS	SL	HS	SL	HS	SL	HS	SL	HS	SL	HS
	1	1			1	2					1	1	1	1
Liên hệ với 9.2											x		x	
											x		x	
											x		x	
	x				x									

Tích (X) nếu bài kiểm tra, đánh giá liên quan đến những nội dung cần đạt tại mục 9.2

- (1) Điểm chuyên cần (vắng học 2% tổng số tiết trừ 1 điểm, tính theo thang điểm 10)
- (2) Điểm kiểm tra thường xuyên trong quá trình học tập;
- (3) Điểm đánh giá nhận thức và thái độ tham gia thảo luận;
- (4) Điểm đánh giá thực hiện bài tập, thực hành;
- (5) Điểm thi giữa kỳ;
- (6) Điểm đánh giá định kỳ;
- (7) Thi kết thúc học phần.

Điểm thi kết thúc học phần có trọng số 60%. Hình thức thi: Thi viết tự luận

Khi đó điểm học phần là:

$$\frac{CC \times 1 + DK \times 3 + T \times 6}{10}$$

16. Phương pháp dạy và học: Giảng dạy lý thuyết kết hợp với thảo luận,

Ban Giám hiệu

Trưởng khoa

Người soạn

Lê Duy Khương

Hoàng Thị Bích Hồng